

Individ og integritet

Personvern i det digitale samfunnet

R5 - 2009-01-13

Personvernkommissjonen

Frå mandatet

- ▶ Gi ein heilskapleg status over utfordringane for personvernet ...
- ▶ Vurdere nærare korleis personvernet bør takast vare på i møtet med motståande omsyn og verdiar.
- ▶ Kartleggje og evaluere dei verkemidla som i dag eksisterer for å ta vare på personvernet ...
- ▶ Fremje forslag til nye prinsipp og verkemiddel ...
- ▶ Sjå på moglege tiltak og verkemiddel for betre etterleving av regelverk som tek vare på personvernet.

Personvernet er sårbart

«Personvernet er sårbart mellom anna fordi det lett kan verte bytta bort i økonomiske eller praktiske føremoner for den som til dømes ønskjer å ta i bruk ei ny teneste, tilsynelatande utan ei grundig vurdering av at det aukar registreringa av personopplysningar og av kva for utfordringar dette kan ha for personvernet.»

- ▶ Både den teknologiske utviklinga og andre tendensar i samfunnet sett personvernet under press.
- ▶ Personvernkommissjonen har vært opptatt av propo- sjonaliet i dei avvegingar som ein må gjere mellom ulike kryssande omsyn, jf. Personvernkommissjonens fråsegn om Datalagringsdirektivet.

Forslag til tiltak

Organisering av personvernmyndighetene

- ▶ Flertallet (*14 medlemmer*):
 - Opprettholde dagens organisering, med et Datatilsyn som ivaretar både tilsynsoppgaver og ombudsoppgaver.
- ▶ Særuttalelse (*Rune Fløisbonn*):
 - Dele Datatilsynet i to, med organisatorisk skille mellom tilsynsoppgaver og ombudsoppgaver.
- ▶ Økte ressurser til Datatilsynet
- ▶ Regionalisering av Datatilsynet
- ▶ Et råd for Datatilsynet
- ▶ Sektorvis styrking av personvernkompetansen
- ▶ Samarbeide med eksterne aktører
- ▶ Dialog med akademia og andre fagmiljøer

Forslag til tiltak

Grunnlovsfesting av personvernet

- ▶ Grunnloven har stor rettslig og politisk betydning, i tillegg til at den har en vesentlig symboleffekt både for borgerne og staten. Personvernkommissjonen mener at grunnlovsfesting av personvernet blant annet vil:
 - Medføre at personvernet får en sentral rolle i konkrete saksforhold.
 - Presisere at individuelle rettigheter er en viktig del av vår rettstat.
 - Styrke vektleggingen av personverninteresser når man vedtar nye lover og i lovgivningsprosessen.
 - Skape bedre balanse mellom ytringsfrihet og personvern, da dette er to interesser som ofte står i et motsetningsforhold.
- ▶ Personvernkommissjonen anbefaler derfor at personvernet grunnlovsfestes i Norge.

Teknologiutviklingen

- ▶ De teknologiske mulighetene som ligger i moderne systemer for overvåkning gjør overvåkingen så omfattende at den i enkelte tilfelle har totalitær karakter.
- ▶ Ny teknologi bidrar til et press på personvernet. Ikke primært fordi det er *behov* for all den overvåkning som teknologien støtter, men rett og slett fordi intensivert overvåkning har blitt teknisk, praktisk og økonomisk mulig (jf. EUs Datalagringsdirektiv og den svenske FRA-loven).

Forslag til tiltak

Teknologi og personvern

- ▶ Ved introduksjon av ny teknologi bør dennes innvirkning på personvernet utredes.
- ▶ Kontinuitet i arbeidet med å kartlegge og formidle teknologiutviklingen.
- ▶ Opprusting av kryptokompetanse.
- ▶ Arbeidet med PKI bør intensiveres.
- ▶ Økonomisk regulering av personvernulemper.

Forslag til tiltak

Personvern i arbeidslivet

- ▶ Klarere retningslinjer og større åpenhet rundt overvåkning i arbeidslivet.
- ▶ Helhetlig regelverk i egen lov med tilhørende forskrifter som regulerer personvern i arbeidslivet.
- ▶ Øke bevisstheten rundt personvern i arbeidslivet.

Forslag til tiltak

Medier og personvern

- ▶ Medieansvarslov.
- ▶ Fotografering, og retten til eget bilde.
- ▶ Utvidelse av fri rettshjelpordningen.
- ▶ Organ for nettytringer.
- ▶ Slettehjelp.
- ▶ Internasjonalisering av nettregulering.
- ▶ Skattelistene (se neste lysbilde).
- ▶ Elektronisk pliktavlevering.

Offentliggjøring av skattelisterne

Medier og personvern

- ▶ Flertallet (*13 medlemmer*):
 - Dagens praksis strammes inn
 - Legges kun på skatteetatens nettsider
- ▶ Særuttalelse (*Michael Tetzschner*):
 - Skattelisterne gjøres ikke tilgjengelig på nett.
 - Kritisk journalistikk ivaretas gjennom kredittopplysninger.
- ▶ Særuttalelse (*Gunnar Flikke*):
 - Dagens ordning der redaksjonene har full tilgang til å bearbeide og analysere lett tilgjengelige skattedata, opprettholdes.

Forslag til tiltak

Personvern for barn og unge

- ▶ Tiltak for å trygge barn og unges rettsikkerhet og personvern.
- ▶ Styrking av personvernet ved bruk av digitale media.
- ▶ Personvernansvarlig i skolen.
- ▶ Synlige etater på nettet.
- ▶ Opplysningsarbeid og annet holdningsskapende arbeid.
- ▶ Delta på arenaer der det er mulig å påvirke internasjonale regler.

Forslag til tiltak

Personvern i helsesektoren

- ▶ Bedre sikring av helseopplysninger i muntlig kommunikasjon med pasienter.
- ▶ Utelatelse av individualiserende kjennetegn.
- ▶ Bedre systemer for identitetsadministrasjon.
- ▶ Personvernvennlig bruk av elektronisk pasientjournal.
- ▶ Gjennomgang av reglene for taushetsplikt.
- ▶ Forbedring av pasienters rett til innsyn i journallogg.
- ▶ Opplærings- og holdningsskapende tiltak, innføring av bedre rutiner.
- ▶ Personvernforemmende tiltak ved opprettelsen av nye registre
- ▶ Gjennomgang av dagens helseregistre.

Forslag til tiltak

Personvern i samferdselssektoren

- ▶ Økt vektlegging av kravet om proporsjonalitet.
- ▶ Sporfrie og/eller anonyme løsninger.
- ▶ Automatisert registrering som er integrert i produkter må gjøres synlig.
- ▶ Begrensninger på bruk av automatisk registrering.
- ▶ Fortsatt liberal kryptopolitikk.